

Reactie ROC van Amsterdam-Flevoland op de internetconsultatie voor de voorgestelde extra vereisten docenten Nederlands, rekenen en burgerschap

Het ROC van Amsterdam-Flevoland (hierna ROCvA-F) hecht grote waarde aan de basisvaardigheden voor onze studenten. Bij het ROCvA-F spreken we liever over algemene vaardigheden dan over basisvaardigheden. Basisvaardigheden worden aangeleerd in het primair en voortgezet onderwijs; in het mbo verdiepen en verbreden we de basis, gericht op de beroepscontext en het functioneren in de maatschappij.

Onze docenten spelen hierin een cruciale rol. Op allerlei manieren investeert het ROCvA-F in professionalisering. Door scholing, door onderzoek (zoals het practoraat [gecijferdheid in het mbo](#)) en door het stimuleren van samenwerking en kennisuitwisseling.

In de basis kunnen wij ons dus goed vinden in dit wetsvoorstel. Niet alleen voor onze studenten, maar ook voor onze docenten vinden wij het belangrijk dat ze zich goed toegerust voelen en kunnen rekenen op de (na)scholing die nodig is.

Tegelijk hebben wij een aantal belangrijke aandachtspunten. Deze hebben vooral te maken met te weinig ruimte voor maatwerk, de aansluiting op het mbo en zorgen over de uitvoerbaarheid.

Meer maatwerk nodig

- Wij ervaren te weinig ruimte voor maatwerk. Voor sommige docenten kan het waardevol zijn om een traject van 30 ECTS te volgen. Voor andere docenten zal dat onnodig veel zijn en/of ligt de professionaliseringsbehoefte elders of bij een specifiek aandachtsgebied. Hiermee wordt te weinig recht gedaan aan de ervaring, competenties en behoeften van onze docenten, ook in de context van hun specifieke onderwijsteam.
- Hoe doen we recht aan docenten die soms al tientallen jaren voor de klas staan? Wat als zij formeel niet de 'papieren' hebben van één van de nog te benoemen relevante vooropleidingen, maar – ook gezien de onderwijsresultaten van hun studenten – goed functioneren? Een hardheidsclausule is hierin wenselijk, zodat we – uiteraard bij uitzondering en beargumenteerd – een aangepast scholingsaanbod kunnen aanbieden (denk ook aan gedocumenteerde bijscholingen, bijv. met microcredentials).
- We missen deze ruimte voor maatwerk ook bij specifieke opleidingen, zoals bij Entree of BBL. Hier kiezen we er vaak bewust voor dat we geïntegreerd vakken aanbieden. Zoals het wetsvoorstel nu is uitgewerkt kan het zijn dat één van deze docenten 60 tot 90 ECTS aan bijscholing moet volgen: voor Nederlands, voor rekenen en/of voor burgerschap. Zijn gecombineerde scholingstrajecten mogelijk?

Meer verbinding nodig met de beroepsvakken

- Voor ons is het cruciaal dat we een verbinding maken tussen de algemene vaardigheden en de beroepsvakken. De focus ligt nu op individuele scholing, terwijl de kwaliteit van het onderwijs ligt in de samenwerking binnen een team. Het is daarbij belangrijk om ook aandacht te houden voor de ondersteuning van beroepsdocenten in hun professionalisering in de algemene vaardigheden.

- Hoe voorkomen we dat we Nederlands, rekenen en burgerschap weer als aparte vakken gaan beschouwen? We zien een risico dat straks gespecialiseerde docenten voor meerdere opleidingen worden ingezet (want de investering is groot), terwijl we juist toe werken naar meer geïntegreerde lessen, in intensieve samenwerking binnen een onderwijsteam.

'MBO-proof'

- Wij vinden het belangrijk dat het scholingsaanbod goed is toegesneden op het mbo. Dus beroepsgericht en passend bij onze (grote diversiteit aan) studenten. Dit vraagt echt iets anders dan voor het PO of VO. Borg dat het mbo als sector aan tafel zit bij de ontwikkeling van het opleidingsaanbod door de WHW-instellingen en onderzoek wat de sector zelf aan opleiden kan doen, bijvoorbeeld door het onder supervisie van een hogeschool aanbieden van scholing.
- Hetzelfde geldt voor het opstellen van de lijst van relevante vooropleidingen.
- Zorg ook dat het leren direct verbonden is aan de praktijk. Het ROCvA-F kiest ervoor dat wij zo veel mogelijk leren in het werk organiseren, met maximale impact voor de onderwijskwaliteit.

Aantrekkelijk blijven voor (nieuwe) docenten

- Het traject van 90 ECTS (60 ECTS voor PDG en 30 ECTS voor de extra professionalisering voor docenten algemene vaardigheden) voor zij-instromers draagt niet voor iedereen bij aan de aantrekkelijkheid van het beroep. Extra en op maat professionaliserings-mogelijkheden na een zij-instroomtraject kunnen daarentegen juist wel weer bijdragen.
- Onderzoek mogelijkheden om modules Nederlands, rekenen en burgerschap al onderdeel te maken van het PDG-traject.
- Wij vinden het onnodig zwaar - en ook geredeneerd vanuit wantrouwen - dat het geschiktheidsonderzoek wordt uitgevoerd door een docent van een andere instelling. De inzet van de lerarenopleiding borgt voldoende de onafhankelijkheid. Daarnaast kan een docent of collega van de eigen instelling betrokken worden. Juist omdat het belangrijk is dat er een koppeling is met de eigen visie op algemene vaardigheden.
- We zouden ook liever zien dat het een *intake* wordt genoemd en ook zo wordt behandeld. Geen geschiktheidsonderzoek, maar een persoonlijke intake voor een persoonlijk professionaliseringstraject.

Haalbaarheid en uitvoerbaarheid

- De studiebelasting van 30 ECTS (= 840 uur) is veel, zeker voor parttime docenten.
- Wij maken ons zorgen hoe wij deze groep toch al schaarse docenten binnen de teams kunnen vervangen. Ook hierin is ruimte, maatwerk en voldoende implementatietijd nodig.
- Wij willen ook aandacht vragen voor dat de implementatie van de nieuwe eisen voor Nederlands, rekenen en burgerschap al extra tijd vraagt van de teams en docenten. De scholing moet goed gekoppeld worden aan deze nieuwe eisen, zodat het elkaar versterkt. Dit geldt ook voor de leergang burgerschap die onze burgerschapsdocenten de afgelopen tijd al hebben gevolgd. We gaan ervan uit dat de leergang burgerschap en vergelijkbare trajecten straks expliciet erkend worden als onderdeel (dus vrijstelling) van de 30 ECTS scholing.
- Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat lerarenopleidingen deze 30 ECTS-trajecten kunnen organiseren, maar er is geen analyse of er genoeg capaciteit is bij de hogescholen. Zijn er voldoende opleidingsplaatsen? Hoe wordt dat regionaal georganiseerd?